

ПРОГРАМА

ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОПШТИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО ОД ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ 2019

Изработил:
Одделение за комунални работи
Раководител Проф. Трајче Андреевски
Помлад соработник М-р Светлана Матеска-Трпеска

Согласно Законот за заштита на населението од заразни болести (Сл.весник на РМ бр.66/04,139/08,99/09,149/14,150/15 и 32/16) и согласно Стручниот елаборат од ЈЗУ Центар за јавно здравје-Скопје, Советот на Општина Сопиште на седницата одржана на _____.____.2018 година ја донесе следната

ПРОГРАМА

за спроведување на општи мерки за заштита на населението од заразни болести на територија на Општина Сопиште за 2019 година

1. СТРАТЕШКИ ДЕЛ

Програмата на Општина Сопиште за спроведување на општи мерки за заштита на населението од заразни болести е насочена кон спречување на појава на заразни болести во населените места, рано откривање на заразни болести и инфекции со цел заштита на населението од заразни болести.

Со програмата се уредуваат условите, обемот, динамиката и начинот на преземање на мерки и заштита на населението од заразни болести и финансиски средства за вршење на работите.

2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Цел на програмата е заштита на населението од заразни болести на територија на Општина Сопиште, да организира и следи општи мерки за заштита од заразни болести кои се однесуваат на :

- Обезбедување на безбедна вода за пиење и контрола над исправноста на водата и објектите за водоснабдување
- Отстранување на отпадни води и друг тврд и течен отпад на начин кој ќе оневозможи загадување на човековата околина (вода, земјиште, воздух)
- Обезбедување на санитарно-технички и хигиенски услови во јавни објекти-училишта
- Обезбедување на превентивно-промотивни активности за унапредување на здравјето на населението
- Вршење на превентивна дезинфекција, дезинсекција и дератизација и други хигиенско-технички мерки на населени места и јавни површини.

3. ОПШТИ МЕРКИ

3.1. Обезбедување на безбедна вода за пиење и контрола над исправноста на водата и објектите за водоснабдување

Безбедна вода за пиење е вода која не содржи микроорганизми, паразити и нивни развојни форми во број кој претставува опасност по здравјето на луѓето како и вода која не содржи супстанции во концентрации кои сами или заедно со други супстанции претставуваат опасност по здравјето на луѓето.

Во општина Сопиште има 13 населени места. Дел од населението во Општина Сопиште со чиста вода за пиење се снабдува преку градскиот водовод од Јавното претпријатие Водовод и канализација Скопје и тоа три населени места : с. Сопиште, с. Ракотинци и с. Добри Дол. Надлежностите на ЈП Водовод и канализација се зафаќање, препумпување, обработка и дистрибуција на здрава вода за пиење до корисниците, приклучување на домаќинства на водоводна мрежа и одржување на водоводна мрежа.

Финансиски средства за спроведување на оваа мерка и цел ќе бидат обезбедени од Буџетот на ЈП Водовод и канализација.

3.2. Отстранување на отпадни води и друг тврд и течен отпад на начин кој ќе оневозможи загадување на човековата околина (вода, земјиште, воздух)

Отстранување на отпадните води е од големо значење за обезбедување на здрава средина која нема да има опасност од појава на заразни болести. Цели се :

- Заштита на населението и на животната средина со отстранување на отпадни води согласно законските прописи
- Собирање на комуналниот смет од домаќинствата за обезбедување на здрава и чиста животна средина
- Заштита на вработените во Јавното комунално претпријатие кои во својата работа се изложени на опасност заради контакт со отпад, со што би се спречило појава на заразни болести

3.3. Обезбедување на санитарно-технички и хигиенски услови во јавни објекти-училишта

Училиштата се потенцијални жаришта на заразни болести па поради тоа потребно е водење во повеќе сегменти. Во општина Сопиште има едно централно основно училиште „Драга Стојанова“ во населено место Ракотинци и 7 подрачни училишта во следните населени места: Сопиште, Добри Дол, Долно Соње, Чифлик, Света Петка, Држилово и Патишка Река.

Следење на здравствената состојба на вработените во училиштата со цел исклучување на опасноста од пренесување на заразни заболувања на најранливата група- децата. Финансиските средства за извршување на оваа цел ќе обезбедат училиштата од сопствени буџети.

Задолжителна превентивна дезинфекција, дезинсекција и дератизација во училишните установи со цел создавање на безбедна средина.

3.4. Вакцинација

Создавање здрави поколенија преку постојано следење на здравствената состојба на учениците и нивната имунизација.

3.5. Одржување на беспрекорни хигиенски услови со цел спречување на настанување и ширење на заразни болести

3.6. Обезбедување на превентивно-промотивни активности за унапредување на здравјето на населението

Промоција на здравјето и превенција од заразни болести преку здравствена едукација на децата во основните училишта на територија на Општина Сопиште.

3.7. Вршење на превентивна дезинфекција, дезинсекција и дератизација и други хигиенско- технички мерки на населени места и јавни површини

Уништување на штетници кои предизвикуваат или се преносители на зарази.

4. ПРЕДМЕТ НА ПРОГРАМАТА

Предмет на програмата за спроведување на општи мерки за заштита на населението од заразни болести на територија на Општина Сопиште:

- Подигнување на свеста на населението преку постојана едукација за нивната улога во борбата против комарците
- Теренска проценка и санитација на околината
- Постојано следење на епидемиолошката состојба во населените места
- Откривање на извори на зараза

5. АКТИВНОСТИ И ДИНАМИКА

Активностите и динамиката за реализација на целите во оваа Програма ќе се одвива на следниов начин:

5.1. Обезбедување на безбедна вода за пиење и контрола над исправноста на водата и објектите за водоснабдување

За да водата биде безбедна за пиење и да не содржи материји кои се штетни за здравјето на луѓето ЈП Водовод и канализација потребно е да врши соодветна дезинфекција и испитување според Правилникот за безбедност на вода и тоа :

- Дезинфекција и чистење на бунари, каптажи, резервоари за вода, водоводна мрежа и други објекти и постројки на јавен водовод се врши најмалку еднаш годишно (а во случај на елементарни непогоди почесто), сите бунари на вода како и сите водоснабдителни објекти треба да бидат заштитени од случајно или намерно загадување како и други објекти и постројки на јавен водовод се врши најмалку еднаш годишно (а во случај на елементарни непогоди почесто), сите бунари на вода како и водоснабдителни објекти треба да бидат заштитени од случајно или намерно загадување и загрозување на безбедноста на водата за пиење.
- Методологија за испитување на водата за пиење предвидува анализа на репрезентативен број на мостри на водата за пиење од :
  - вода од бунари (2 пати годишно)
  - вода од резервоарите за вода за пиење (2 пати годишно)
  - вода од водоводна мрежа (24 пати годишно)
  - вода на место на потрошувачката –земање на мостри на однапред утврдена локација, 24 пати годишно (2 пати месечно) временски просторно рамномерно распоредени при што треба да се води грижа да бидат опфатени сите значајни објекти кои имаат поголем број корисници како што се училиштата, амбуланти и други објекти
  - запознавање на жителите како и сите засегнати страни со резултатите од анализата
- Ако се утврди дека водата не е безбедна за пиење ЈП Водовод и канализација треба:
  - да го прекине или ограничи испорачувањето на водата
  - ставање натпис „водата не е за пиење“
  - да ги извести потрошувачите и да им даде соодветни препораки
  - да ја детектира причината за загадување
  - да спроведе мерки за отстранување на загадувањето

- доколку прекилот со вода односно нејзино испорачување е подолг од 24 часа ЈП Водовод и канализација треба да обезбеди снабдување со вода на друг начин

5.2.Отстранување на отпадни води и друг тврд и течен отпад на начин кој ќе оневозможи загадување на човековата околина (вода, земјиште, воздух)

Отстранување на комунален смет е уште една превентивна дејност за спречување на појава и ширење на заразни болести.Собирање и транспортирање на комуналниот смет од домаќинствата врши ЈКП Сопиште во сите населени 13 места.

Собраниот комунален отпад од домаќинствата и од стопанските објекти со специјални возила прилагодени за таа намена се транспортира и депонира на санитарната депонија Дрисла. Задолжен субјект за извршување на активностите предвидени со Програмата за управување со комунален и друг вид на неопасен отпад е ЈКП Сопиште.

Исто така Општина Сопиште има изготвено Програма за одржување на јавна чистота на подрачјето на општина Сопиште за 2018 година со која се дефинира видот и обемот на работа што треба да се извршат, финансиските средства, временските рокови за извршување на работите како и динамиката и начинот на извршување.

Задолжен субјект за извршување на активностите предвидени со Програмата за за одржување на јавна чистота е ЈКП Сопиште.

* Вработените во ЈКП Сопиште кои во својата работа се изложени на опасност заради контакт со отпад вршат редовни систематски прегледи и задолжителна вакцинација од заразни болести

* Финансиски средства за собирање на комуналниот смет од домаќинства се обезбедуваат од наплата на комунален смет и други извори на финансиски средства за одржување на јавната чистота на територија на општината, вклучително и на сите јавни површини се обезбедуваат од Буџетот на Општина Сопиште.

5.3. Обезбедување на санитарно-технички и хигиенски услови во јавно објекти –училишта

1. Вршење на здравствени прегледи на вработените во гореспоменатите училишта согласно законските прописи.
2. Задолжителна превентивна дезинфекција, дезинсекција и дератизација во училишните установи со цел создавање на безбедна средина.
3. Во училиштата на територија на Општина Сопиште превентивна дезинфекција, дезинсекција и дератизација е задолжителна на 6 месеци, а ја врши овластена установа за дезинфекција, дезинсекција и дератизација. Дезинфекција, и

дератизација во училиштата се врши пред почетокот на учебната година и пред почетокот на второто полугодие на учебната година.

Табела –термини на дезинфекција, дезинсекција и дератизација во училиштата

Реден број	Училиште	Место	Распоред на дезинсекција	Дезинфекција и дератизација	Одговорно лице/работно место
1	ЦОУ Драга Стојанова	населе.место Ракотинци	Јануари 2019	Септември 2019	
2	ПОУ Драга Стојанова	населе.место Сопиште	Јануари 2019	Септември 2019	
3	ПОУ Драга Стојанова	населе.место Добри Дол	Јануари 2019	Септември 2019	
4	ПОУ Драга Стојанова	населе.место Долно Соње	Јануари 2019	Септември 2019	
5	ПОУ Драга Стојанова	населе.место Чифлик	Јануари 2019	Септември 2019	
6	ПОУ Драга Стојанова	населе.место Света Петка	Јануари 2019	Септември 2019	
7	ПОУ Драга Стојанова	населе.место Држилово	Јануари 2019	Септември 2019	
8	ПОУ Драга Стојанова	нас.место Патишка Река	Јануари 2019	Септември 2019	

5.4. Вакцинација

За систематски прегледи и вакцинациите на учениците надлежен е Здравствениот дом Ракотинци, а се вршат според однапред изготвен распоред на Амбулантата по што училиштата благовремено се известуваат за распоредот и термините.

По добивањето на известувањето основните училишта се обврзани да ги превземат потребните активности. За таа цел училиштата имаат назначено лице кое по известувањето од надлежната здравствена установа пристапува кон активности за спроведување на истата.

Систематските прегледи се извршуваат во прво, трето, петто и седмо одделение, а точните термини за систематските прегледи и вакцинацијата се определуваат дополнително.

Финансиски средства за оваа цел не се потребни.

5.5. Одржување на беспрекорни хигиенски услови со цел спречување на настанување и ширење на заразни болести

1. Постојано одржување на хигиената во работните простории.
2. Постојано одржување на хигиена со дезинфекција во санитарните јазли.
3. Течен сапун во тоалетите.
4. Замена (каде што има потреба) на чучавци со WC школки.
5. Зголемување на бројот на хигиеничари.

Финансиски средства за оваа цел ќе се обезбедат од училиштата од сопствени буџети.

5.6. Обезбедување на превентивно – промотивни активности за унапредување на здравјето на населението

1. Здравствена едукација.
2. Воспитување на позитивни навики и обичаи во врска со чување и унапредување на здравјето при што учество ќе земат Единиците на локална самоуправа, Јавната здравствена установа, Центар за јавно здравје, месни заедници, основни училишта и невладини организации.
3. Промоција на здравјето и превенција од заразни болести учество ќе земат Единиците на локална самоуправа, Јавната здравствена установа, Центар за јавно здравје, месни заедници, основни училишта и невладини организации.
4. Во 2018 година советодавни и едукативни предавања во училиштата ќе се вршат и на други теми согласно потребите и согласно можностите на Центарот за јавно здравје Скопје.
5. Општа мерка за спроведување на превентивна дезинсекција за спречување и сузбивање на вектор- преносливи заболувања на територија на Општина Сопиште.

5.7.Превземање на мерки и насоки дадени во Елаборатот за спроведување на превентивна дезинсекција за спречување и сузбивање на вектор- преносливи заболувања на територија на Општина Сопиште

Уништување на комарците односно намалување на бројноста на популацијата до ниво на толеранција кои се спроведуваат поради две причини :

- Квалитетот на живеење
- Епидемиолошки интерес – заразените комарци се биолошки вектор (преносители на заразни болести)

Активности за уништување на штетници кои предизвикуваат или се преносители на зарази на следните места:

- Дезинфекција на општинската зграда

- Дезинсекција на населени места при појава на инсекти или опасност од заболувања кои ги пренесуваат инсектите
- Дератизација на населени места, околните на населените места, средства за јавен превоз, складишта како и други работни простотрии, како и по епидемиолошки индикации при појава на глодари или опасност од појава на заболување кои се пренесители на заразни болести.

Извржување на терестичка и ларвицидна дезинсекција бидејќи според хидрографските карактеристики има одлични услови за раст и развој не само во шумските предели туку и низ селските населени места каде се одгледува добиток.

6. БУЏЕТ И ФИНАНСИРАЊЕ

Во Програмата за спроведување на општи мерки за заштита на населението од заразни болести предвидени средства се 50.000,00 денари.

7. НАДЗОР НАД СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

Надзор над спроведување на Програмата врши надлежниот општински орган – одделението за комунални работи.

За спроведените активности на терен изведувачот е должен да доставува месечни извештаи за работата, а на крајот на годината ќе доставува извештај до Градоначалникот и Советот на Општина Сопиште. Оваа Програма влегува во сила осмиот ден од денот на објавување во „Службен гласник“ на Општина Сопиште.

**ПРЕТСЕДАТЕЛ НА СОВЕТ
НА ОПШТИНА СОПИШТЕ**

Јане Мицевски